

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 11 lipca 2016 roku powód (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie od pozwanego M. B. kwoty 294.000,00 zł wraz z odsetkami umownymi liczonymi od kwoty 17.962,20 zł do dnia 10 lipca 2016 roku oraz z dalszymi odsetkami umownymi od całej kwoty żądania od dnia 11 lipca 2016 roku oraz o zasądzenie od 11 lipca 2016 roku w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, nie większej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie. Nadto, powód wniósł o zasądzenie kosztów postępowania w sprawie według norm przepisanych, w tym kwoty 32,99 zł.

W uzasadnieniu żądania powód podniósł, że wnioskiem z dnia 26 czerwca 2013 roku pozwany wystąpił o udzielenie przez Bank (...) gwarancji spłaty kredytu na podstawie umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z dnia 4 marca 2013 roku. Udzielona przez Bank (...) gwarancja spłaty kredytu stanowi zabezpieczenie umowy nr (...) kredytu obrotowego (...) pozostawionego do dyspozycji jako kredyt w rachunku bieżącym (...) z dnia 29 maja 2013 roku z późn. zm. zawartej między stronami.

W związku z niewywiązaniem się przez pozwanego z obowiązku spłaty kredytu z opisanej wyżej umowy, Bank (...) zrealizował gwarancję udzieloną na wniosek pozwanego, dokonując w dniu 30 listopada 2015 roku wypłaty kwoty 294.000,00 zł na rzecz powoda.

Umową z dnia 2 marca 2016 roku Bank (...) dokonał na rzecz powoda przelewu wierzytelności przysługującej mu względem dłużnika z tytułu wypłaconej kwoty z gwarancji wraz z należnościami ubocznymi, w tym roszczeniem o zapłatę odsetek naliczonych od dnia wypłaty kwoty z gwarancji oraz poniesionych kosztów. W zakresie należności ubocznych powód wskazał, że oświadczenie wnioskodawcy – pozwanego we wniosku z dnia 26 marca 2013 roku zawiera również zobowiązanie do zwrotu na rzecz Bank (...) wyżej wymienionych należności ubocznych.

Powód podniósł, że pismem z dnia 11 marca 2016 roku wezwał on pozwanego do zapłaty kwoty objętej przelewem wierzytelności. Ww. pismo zostało zwrócone pocztą i nie skutkowało zapłatą kwoty objętej wezwaniem.

Powód podniósł, że aktualny stan zadłużenia pozwanego wynikający z wypłaty przez Bank (...) sumy gwarancyjnej na podstawie wyciągu z ksiąg bankowych wynosił 311.962,00 zł i obejmował kwoty z tytułu: należności głównej – 294.000,00 zł oraz odsetki umowne naliczone do dnia 10 lipca 2016 roku – 17.962,20 zł.

(pozew – k. 2 – 3)

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym z dnia 20 września 2016 roku Sąd Okręgowy w W. (...) Sąd Gospodarczy XX Wydział Gospodarczy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

(nakaz zapłaty – k. 57)

W dniu 12 grudnia 2016 roku zarzuty od nakazu zapłaty złożył pozwany M. B., wnosząc o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa. Pozwany wniósł, również o obciążenie kosztami procesu stroną powodową.

W uzasadnieniu pozwany zakwestionował roszczenie powoda co do wysokości jak i co do zasady. Zdaniem pozwanego, powód nie przedstawił żadnego dokumentu poza wyciągiem ze swoich ksiąg rachunkowych, które potwierdziłyby istnienie w stosunku do pozwanego zobowiązania. Powód nie wykazał, aby chociażby część z dochodzonej kwoty znajdowała pokrycie w operacjach na rachunku bankowym. Pozwany podniósł, również zarzut nieskuteczności cesji zobowiązania Bank (...) na rzecz powoda z uwagi na nie zawiadomienie go o przelewie wierzytelności na podstawie art. 509 § 1 k.c. Zdaniem pozwanego, powyższe skutkowało brakiem legitymacji czynnej powoda, a w konsekwencji winno skutkować odrzuceniem pozwu.

(zarzuty od nakazu zapłaty – k. 74 – 77)

Postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2017 roku Sąd Okręgowy w W. (...) Sąd Gospodarczy XX Wydział Gospodarczy zwolnił pozwanego M. B. od kosztów sądowych w niniejszej sprawie w całości – zgodnie z wnioskiem.

(postanowienie z dnia 27 kwietnia 2017 roku k.169)

Postanowieniem z dnia 22 maja 2017 roku Sąd Okręgowy w W. (...) Sąd Gospodarczy XX Wydział Gospodarczy stwierdził swoją niewłaściwość i postanowił przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Ł. (...) X Wydziałowi Gospodarczemu według właściwości miejscowej.

(postanowienie z dnia 22 maja 2017 roku – k. 175)

W odpowiedzi na zarzuty pozwanego od nakazu zapłaty powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika podtrzymał w całości dotychczasowe stanowisko w sprawie.

(odpowiedź na zarzuty od nakazu zapłaty – k. 205 – 205 verte)

W dalszym toku sprawy powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika popierał żądanie pozwu i wniósł o zasądzenie kosztów procesu oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Natomiast pozwany reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wnosił o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego.

(stanowisk pełnomocnika powoda – e-protokół z rozprawy z dnia 1 lutego 2018 roku – 00:12:03 – płyta CD k. 285; stanowisk pełnomocnika powoda – e-protokół z rozprawy z dnia 1 lutego 2018 roku – 00:12:31 – płyta CD k. 285)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie usług bankowych w oparciu o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...).

(wydruk z KRS powoda – k. 29 – 33, k. 187 – 194 verte)

Pozwany M. B. prowadził działalność gospodarczą pod nazwą B. M. Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe (...) w W.. Przedmiotem jego działalności była sprzedaż hurtowa półproduktów oznaczona kodem (...) 46.72.Z.

(odpis z (...) k. 78 – 79)

W dniu 29 maja 2013 roku strony zawarły umowę nr (...) kredytu odnawialnego w ramach limitu kredytowego w kwocie 300.000,00 zł w celu związanym z prowadzoną działalnością gospodarczą pozwanego. Kredyt obrotowy (...) postawiono do dyspozycji jako kredyt w rachunku bieżącym (...).

Zgodnie z §2 umowy okres wykorzystania i spłaty kredytu upływał z dniem zakończenia okresu kredytowania, tj. z dniem 29 maja 2015 roku.

Zgodnie z §3 ust. 1 i 2 umowy wykorzystywanie kredytu miało następować w drodze realizacji dyspozycji kredytobiorcy w formie bezgotówkowej lub gotówkowej w ciężar rachunku bieżącego (...). Kredyt mógł być wykorzystany jednorazowo albo w częściach. W § 9 umowy zastrzeżono, że zadłużenie z tytułu niespłaconych odsetek, o których mowa w § 5 (odsetek od wykorzystanego kredytu), staje się wymagalne w następnym dniu po upływie umownego terminu spłaty.

W § 10 ust. 1 umowy wskazano, że niespłacenie kredytu w terminie powoduje, że po upływie umownego terminu spłaty niespłacona kwota stawała się zadłużeniem przeterminowanym i wymagalnym. Strony w § 11 ust. 1 umowy zastrzegły przysługujące powodowi odsetki umowne od niespłaconej kwoty za okres od dnia, w którym powinna nastąpić spłata do dnia poprzedzającego dzień spłaty, według zmiennej stopy procentowej przewidzianej dla

kredytów przeterminowanych (...) postawionych po upływie terminu wypowiedzenia, w stan natychmiastowej wymagalności na cele gospodarcze i mieszkaniowe, określonej w uchwale Zarządu powoda obowiązującej w okresach, za które oprocentowanie jest naliczane i podawanej do wiadomości klientom w (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej udostępnionym w lokalach oddziałów powoda niezależnie od innych form powiadomienia. Ponadto, zastrzeżono, że stopa oprocentowania może ulegać zmianom w okresie obowiązywania umowy.

(kopia umowy kredytu – k. 5 – 7)

Zabezpieczeniem udzielonego kredytu była m.in. gwarancja de minimis udzielona przez Bank (...) do kwoty 180.000,00 zł na podstawie umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z dnia 4 marca 2013 roku (§13 umowy kredytu).

(kopia umowy kredytu – k. 5 – 7; kopia umowy z dnia 4 marca 2013 roku – k. 10 – 16 verte)

W dniu 26 czerwca 2013 roku pozwany wystąpił z wnioskiem do Banku (...) o udzielenie gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z dnia 4 marca 2013 roku. Pozwany wnosił o udzielenie gwarancji do dnia 29 sierpnia 2015 roku w wysokości stanowiącej 60 % kwoty kredytu, tj. w kwocie 294.000,00 zł.

Nadto, pozwany zobowiązał się do zwrotu Bankowi (...) kwoty wypłaconej przez Bank (...) na rzecz powoda wraz z należnościami ubocznymi, w tym odsetkami od zadłużenia przeterminowanego naliczanymi od dnia wypłaty kwot z gwarancji (w wysokości 4 – krotności obowiązującej stopy kredytu lombardowego NBP) i poniesionymi przez Bank (...) kosztami.

(kopia umowy kredytu – k. 5 – 7; wniosek o udzielenie kredytu – k. 9 – 9 verte; umowa portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) – k. 10 – 16 verte)

Aneksem z dnia 27 czerwca 2013 roku ustalono, że powód (...) Bank (...) Spółka Akcyjna udzielił pozwanemu kredytu odnawialnego w ramach limitu kredytowanego w kwocie 490.000,00 zł.

Gwarancję spłaty kredytu do kwoty 294.000,00 zł udzielona została przez Bank (...) na podstawie umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z dnia 4 marca 2013 roku.

(kopia aneksu – k. 8 – 8 verte)

Pozwany w dniu 27 czerwca 2013 roku podpisał deklarację wekslową na zabezpieczenie prawne gwarancji w kwocie 294.000,00 zł udzielonej przez Bank (...) stanowiącej zabezpieczenie spłaty kredytu udzielonego przez (...) Bank (...) Spółkę Akcyjną. Tego samego dnia pozwany oświadczył o poddaniu się egzekucji do kwoty 588.000,00 zł.

(deklaracja wekslowa – k. 227; kopia oświadczenia – k. 228 – 229)

W okresie od 23 maja 2013 roku do 29 października 2013 roku oraz od 29 października 2013 roku do 29 maja 2015 roku pozwany korzystał z udzielonego mu kredytu.

(zestawienie operacji za okres od 23 maj 2013 roku do 29 października 2013 roku oraz od 29 października 2013 roku do 29 maja 2015 roku – k. 278 – 282)

Pozwany dokonywał jedynie częściowo spłat rat zadłużenia w ustalonej z powodem wysokości.

W okresie od 23 maja 2013 roku do 29 października 2013 roku w ciężar rachunku pozwanego zapisana była kwota -2.950.838,51 zł, zaś w uznaniu na rachunku – kwota 2.500.682,77 zł. Saldo poprzednie wynosiło o zł. Saldo końcowe w tym okresie wynosiło - 450.155,74 zł.

W okresie od 29 października 2013 roku do 29 maja 2015 roku zapisana w ciężar rachunku pozwanego była kwota -62.409,40 zł, zaś w uznaniu konta była kwota 22.540,00 zł. Saldo końcowe w powyższym okresie wynosiło - 490.025,14 zł.

(zestawienie operacji za okres od 23 maj 2013 roku do 29 października 2013 roku oraz od 29 października 2013 roku do 29 maja 2015 roku – k. 278 – 282)

Okres spłaty kredytu upłynął z dniem 29 maja 2015 roku.

(kopia umowy kredytu – k. 5 – 6 verte)

W związku z brakiem spłaty wymagalnego zadłużenia z w/w umowy kredytu przez pozwanego powód wystąpił do Banku (...) z wezwaniem do zapłaty z tytułu udzielonej gwarancji spłaty. Bank (...) zrealizował gwarancję udzieloną na wniosek pozwanego, dokonując w dniu 30 listopada 2015 roku wypłaty kwoty 294.000,00 zł na rzecz powoda (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej.

(kopia wezwania do zapłaty – k. 17 – 17 verte; kopia potwierdzenia wykonania przelewu – k. 18; kopia zestawienia operacji za okres od 14 lipca 2015 roku do 21 grudnia 2015 roku – k. 216)

Konsekwencją wykonania zobowiązania przez gwaranta było zawarcie w dniu 2 marca 2016 roku umowy cesji wierzytelności, na mocy której Bank (...) przełał na powoda wierzytelność z tytułu zrealizowanej gwarancji na rzecz powoda wraz z roszczeniami o zapłatę odsetek w celu przeprowadzenia przez powoda windykacji wierzytelności wypłaconej gwarancji na podstawie §11 zawartej z bankami umowy portfelowej z dnia 4 marca 2013 roku oraz poniesionymi przez Bank (...) kosztami.

(kopia umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis z dnia 04 marca 2013 roku k. 10-16 verte; kopia umowy przelewu wierzytelności z dnia 2 marca 2016 roku – k. 19 – 20)

Powód powiadomił pozwanego o nabyciu względem niego wierzytelności w kwocie wypłaconej gwarancji pismem z dnia 11 marca 2016 roku. Powód jednocześnie skierował do pozwanego pismo z tej samej daty z wezwaniem do zapłaty kwoty niespłaconego kapitału w kwocie 294.000,00 zł oraz zaległych odsetek w kwocie 8.135,34 zł oraz dalszych odsetek naliczanych na bieżąco. Korespondencja była dwukrotnie awizowana.

(pisma z dnia 11 marca 2016 roku – k. 21 - 24)

Powód w dniu 11 lipca 2016 roku wystawił wyciąg z ksiąg bankowych o nr (...) stwierdzając w nim, że na dzień wystawienia wymagalne zadłużenie pozwanego z tytułu realizacji przez Bank (...) gwarancji spłaty kredytu udzielonej przez Bank (...) na podstawie umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) umowy nr (...) kredytu obrotowego z dnia 29 maja 2013 roku – wynosiło łącznie 311.962,20 zł i składało się z:

1. kwoty 294.000,00 zł tytułem należności głównej,
2. kwoty 17.962,20 zł jako odsetek umownych naliczonych do dnia 10 lipca 2016 roku.

Powód zastrzegł, że dalsze odsetki umowne obciążające dłużnika naliczane będą od aktualnej kwoty należności głównej od dnia 11 lipca 2016 roku do dnia zapłaty w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, jednak nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie wynikających z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, tj. dwukrotności sumy stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych.

(wyciąg z ksiąg bankowych – k. 4)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o przywołane dowody, w szczególności dokumenty prywatne złożone przez powodowy bank.

Należy podnieść, że praktycznie wszystkie istotne dla sprawy okoliczności wynikały z przedłożonych przez stronę powodową dokumentów prywatnych. Zgodnie z art. 245 k.p.c. dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Formalna moc dowodowa dokumentu prywatnego wyraża się w tym, że zawarte w nim oświadczenie pochodzi od osoby, która złożyła podpis na dokumencie, jednakże nie rozciąga się ona na okoliczności towarzyszące złożeniu oświadczenia. Nie przesądza ona sama przez się o mocy materialnej dokumentu (kwestii jego ważności, skuteczności, a także prawdziwości). Dokument prywatny nie jest więc dowodem rzeczywistego stanu rzeczy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w W. (...) z dnia 7 sierpnia 2015 r. (...)).

Podobnie w wyroku Sądu Apelacyjnego w Ł. (...) z dnia 26 sierpnia 2015 r.

((...)) wskazano, że dokument prywatny nie korzysta z domniemania zgodności z prawdą złożonych w nim oświadczeń - formalna moc dowodowa tego dokumentu nie przesądza jego mocy materialnej. Dokument prywatny nie jest sam przez się dowodem rzeczywistego stanu rzeczy.

Umowa kredytu, aneksy do niej, umowa o przelew wierzytelności oraz wyciągi z ksiąg rachunkowych są dokumentami prywatnymi w rozumieniu art. 245 k.c. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w G. (...) z dnia 15 lipca 2015 r. V ACa 174/15 LEX nr 1842230).

Należy wskazać, że Sąd Apelacyjny w Ł. (...) w wyroku z dnia 20 maja 2015 r. (I ACa 1702/14 LEX nr 1771284) analizował charakter wyciągów i z ksiąg bankowych jako dowód w sprawie. Sąd Apelacyjny w tym uzasadnieniu wskazał, że:

„Powodowy bank, wykazując istnienie zadłużenia strony pozwanej przedstawił na poparcie swoich roszczeń dowód w postaci wyciągów z ksiąg bankowych. Nie ulega wątpliwości, że złożony przez stronę powodową wyciągi z ksiąg bankowych stanowią dokumenty prywatne, zawierają bowiem pieczęć banku i treść określonego oświadczenia wiedzy wynikającej z ksiąg bankowych oraz są podpisane przez pracownika banku. Wyciągi te, zgodnie z art. 245 k.p.c., stanowią dowód tego, że osoba która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Jak podkreślane jest w literaturze, dokument prywatny stanowi pełnoprawny środek dowodowy, który Sąd orzekający może uznać za podstawę swoich ustaleń faktycznych, a następnie wyrokowania. Moc dowodowa dokumentu prywatnego jest jednak słabsza aniżeli moc dowodowa dokumentu urzędowego, ponieważ dokumenty prywatne nie korzystają z podstawowego w tym zakresie domniemania, że ich treść jest zgodna ze stanem rzeczywistym (domniemania zgodności z prawdą). Nie przeszkadza to jednak w tym, aby Sąd orzekający w ramach swobodnej oceny dowodów (art. 233 k.p.c.) uznał treść dokumentu prywatnego za zgodną z rzeczywistym stanem rzeczy”.

Orzecznictwo sądów powszechnych idzie jeszcze dalej, zauważając nawet, że sam fakt, że dane pismo nie spełnia warunków dokumentu określonego w art. 244 k.p.c. i art. 245 k.p.c. nie oznacza, że nie może ono stanowić dowodu w sprawie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w G. (...) z dnia 28 września 2015 r. III AUa 611/15 LEX nr 1820426).

Dokument prywatny stanowi pełnoprawny środek dowodowy, który sąd orzekający może uznać za podstawę swoich ustaleń faktycznych, a następnie wyrokowania. Co do zasady dokumenty prywatne korzystają przeciw z domniemania autentyczności oraz że osoba, która podpisała dokument, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Domniemania te mogą zostać obalone. Tak więc choć z dokumentem prywatnym nie łączy się domniemania zgodności z prawdą oświadczenia w nim zawartego, to nie przeszkadza, by sąd orzekający w ramach swobodnej oceny dowodów (art. 233 k.p.c.) uznał treść dokumentu prywatnego za zgodną z rzeczywistym stanem rzeczy. To oznacza, że wyciąg z ksiąg rachunkowych banku, opatrzony stosownym podpisem podmiotu uprawnionego do działania za bank, jako dokument

prywatny mógł dowodzić określonych faktów (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie - I Wydział Cywilny z dnia 19 stycznia 2017 r. I ACa 782/16, Legalis nr 1599077).

Zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w art. 233 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie "wszechstronnego rozważenia zebranego materiału" (a zatem, jak podkreśla się w orzecznictwie, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności (por. wyrok SN z dnia 17 listopada 1966 r., II CR 423/66, OSNPG 1967, nr 5-6, poz. 21; uzasadnienie wyroku SN z dnia 24 marca 1999 r., I PKN 632/98, OSNAPiUS 2000, nr 10, poz. 382; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 11 lipca 2002 r., IV CKN 1218/00, LEX nr 80266; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 18 lipca 2002 r., IV CKN 1256/00, LEX nr 80267; wyrok SA w Poznaniu z dnia 12 czerwca 2013 r., III AUa 51/13, LEX nr 1356634).

Jak twierdzi się w literaturze, moc dowodowa oznacza siłę przekonania uzyskaną przez sąd wskutek przeprowadzenia określonych środków dowodowych na potwierdzenie prawdziwości lub nieprawdziwości twierdzeń na temat okoliczności faktycznych, istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Wiarygodność zaś decyduje o tym, czy określony środek dowodowy, ze względu na jego indywidualne cechy i obiektywne okoliczności, zasługuje na wiarę (por. wyrok SA w Poznaniu z dnia 21 marca 2013 r., III AUa 1431/12, LEX nr 1322011; wyrok SA w Ł. (...) z dnia 5 czerwca 2013 r., I ACa 50/13, LEX nr 1345548; wyrok SA w Ł. (...) z dnia 23 lipca 2013 r., I ACa 90/13, LEX nr 1356578).

Przyjmuje się, że ramy swobodnej oceny dowodów muszą być zakreślone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnego poziomu świadomości prawnej, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wążąc ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 20 marca 1980 r., II URN 175/79, OSNC 1980, nr 10, poz. 200; uzasadnienie wyroku SN z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 685/98, OSNAPiUS 2000, nr 17, poz. 655; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 15 lutego 2000 r., III CKN 1049/99, LEX nr 51627; uzasadnienie wyroku SN z dnia 16 maja 2000 r., IV CKN 1097/00, LEX nr 52624; uzasadnienie wyroku SN z dnia 29 września 2000 r., V CKN 94/00, LEX nr 52589; uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 listopada 2000 r., IV CKN 1383/00, LEX nr 52544; wyrok SN z dnia 19 czerwca 2001 r., II UKN 423/00, OSNP 2003, nr 5, poz. 137; uzasadnienie wyroku SN z dnia 14 marca 2002 r., IV CKN 859/00, LEX nr 53923; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 16 maja 2002 r., IV CKN 1050/00, LEX nr 55499; uzasadnienie wyroku SN z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00, LEX nr 56906; uzasadnienie wyroku SN z dnia 27 września 2002 r., IV CKN 1316/00, LEX nr 80273).

W przedmiotowej sprawie, Sąd uznał dokumenty prywatne złożone przez stronę powodową za wiarygodne, potwierdzające rzeczywisty stan rzeczy, tym bardziej, że zarzuty pozwanej były ogólnikowe.

Sąd dokonał ustalenia stanu faktycznego w sprawie również na podstawie dowodów z dokumentów w postaci wyciągu z ksiąg banku i zestawienia operacji na rachunku pozwanej. Pozwany na rozprawie w dniu 1 lutego 2018 roku oświadczył, że zwalnia powodowy Bank z tajemnicy bankowej co do historii spłat kredytu utożsamianym z saldem obrotu na rachunku bankowym, które to saldo było objęte tajemnicą bankową. Zgodnie z art. 104 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (t. j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1876 ze zm.) – bank, osoby w nim zatrudnione oraz osoby, za których pośrednictwem bank wykonuje czynności bankowe, są obowiązane zachować tajemnicę bankową, która obejmuje wszystkie informacje dotyczące czynności bankowej, uzyskane w czasie negocjacji, w trakcie zawierania i realizacji umowy, na podstawie której bank tę czynność wykonuje. Obowiązek zachowania tajemnicy przez bank, jego pracowników oraz osoby, za których pośrednictwem bank wykonuje czynności bankowe, nie jest bezwzględny. Bank musi udzielić informacji stanowiących tajemnicę bankową m.in. za zgodą osoby, której te informacje dotyczą.

Operacje na rachunku bankowym potwierdziły stan zadłużenia pozwanej, daty dokonywanych wpłat np. pozwany dokonywał spłat zadłużenia w powyższych okresach w następujących wysokościach: 5.000 zł w dniu 29 września 2014 roku, 5.100 zł w dniu 2 grudnia 2014 roku, 2.500 zł w dniu 22 stycznia 2015 roku, 2.500 zł w dniu 2 marca

2015 roku, 2.500 zł w dniu 30 marca 2015 roku, 2.490 zł w dniu 23 kwietnia 2015 roku, 2.450 zł w dniu 20 maja 2015 roku. Narastające zadłużenie pozwanego co dawało podstawę do sięgnięcia do gwarancji bankowej. Należy podnieść, że po złożeniu zestawienia operacji na rachunku bankowym, pozwany w terminie publikacyjnym nie zajął stanowiska w sprawie, nie wnosił o otwarcie rozprawy na nowo, nie przedstawił żadnych konkretnych zarzutów co do operacji na rachunku bankowym. Powód nie kwestionował i nie twierdził, że pozwany nie dokonywał spłat kredytu, ale spełniał świadczenie w wysokościach, które nie zaspokoili wierzycieli powoda z tytułu kredytu i kazały uruchomić zabezpieczenia z gwarancji.

Mając na uwadze, że wszystkie istotne dla sprawy okoliczności zostały wyjaśnione na podstawie dokumentów prywatnych, Sąd odstąpił od przesłuchania pozwanego, tym bardziej, że zawarcie umowy kredytowej, umowy gwarancji bankowej, stan zadłużenia, wysokość przez pozwanego dokonywanych wpłat mógł zasadniczo wynikać jedynie z tego rodzaju dowodów z dokumentów. Należy także podnieść, że z uwagi na przedmiot postępowania przesłuchanie pozwanego nie wniosłoby nic istotnego do sprawy.

Zgodnie z art. 299 k.p.c., jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, sąd dla wyjaśnienia tych faktów może dopuścić dowód z przesłuchania stron.

Dowód z przesłuchania stron ma charakter subsydiarny, uzupełniający i winien być przeprowadzony wówczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy z różnych przyczyn może okazać się niewystarczający dla merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy. Zgodnie z art. 299 k.p.c., jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, sąd dla wyjaśnienia tych faktów może dopuścić dowód z przesłuchania stron. Jest to zatem dowód, którego celem jest przede wszystkim uzupełnienie materiału dowodowego, jeśli z przyczyn obiektywnych taka potrzeba występuje.

Przepis art. 299 k.p.c. obligujący sąd do zarządzenia dowodu z przesłuchania stron dla wyjaśnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, dotyczy tylko takich faktów, które w ocenie sądu są istotne a nie takich, które strony określają, jako istotne. Przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron nie może niejako służyć podsumowaniu i sprawdzeniu wyników dotychczasowego postępowania dowodowego, obaleniu lub wzmocnieniu siły przekonywania innych dowodów (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w K. (...) - V Wydział Cywilny z dnia 18 stycznia 2017 r. V ACa 354/16, numer (...)).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się zasadne.

Źródłem zobowiązania gwarancyjnego banku jest przede wszystkim umowa istniejąca między bankiem-gwarantem i beneficjentem gwarancji (uzasadnienie wyr. SN z 16.4.1996 r., II CRN 38/96, OSNC 1996, Nr 9, poz. 122). Wtórne znaczenie ma już sam sposób dojścia do zawarcia takiej umowy (np. w wyniku przyjęcia przez beneficjenta dokumentu zawierającego oświadczenie woli gwaranta, tzw. listu gwarancyjnego lub w inny sposób, art. 78 KC, art. 7 PrBank – elektroniczny dokument gwarancyjny). W orzecznictwie SN od dawna przyjmuje się umowę między bankiem-gwarantem i beneficjentem-wierzycielem jako źródło stosunku gwarancyjnego. W wyroku SN z 20.9.2013 r., II CSK 670/12, OSNC 2013, Nr 5, poz. 53, stwierdzono, że gwarancja bankowa w rozumieniu **art. 81 PrBank** nie jest jednostronną czynnością prawną, a w obrocie bankowym (też ubezpieczeniowym) wytworzyła się praktyka wystawiania przez bank tzw. dokumentu gwarancji (obejmującego oświadczenie woli banku-gwaranta) i przesyłania go beneficjentowi gwarancji, wskazanemu w zleceniu udzielania gwarancji. Umowny stosunek gwarancyjny powstaje jeszcze na pewno przed datą wystąpienia przez beneficjenta z żądaniem zapłaty. Z reguły też beneficjent gwarancji inicjuje przecież sekwencję tworzenia stosunku gwarancyjnego, wybierając tę formę zabezpieczenia w stosunku podstawowym (art. 60k.c.).

Beneficjentem gwarancji (wierzycielem gwarancyjnym) jest zawsze podmiot imiennie określony w umowie gwarancyjnej (art. 81 PrBank). Staje się on uprawniony (art. 81 PrBank) do uzyskania świadczenia gwarancyjnego

(wypłaty sumy gwarancyjnej, nie odszkodowania) od banku-gwaranta w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania łączącego z reguły beneficjenta ze zlecającym udzielenie gwarancji.

Gwarancja bankowa służy z reguły do umocnienia (zabezpieczenia) wierzytelności wynikających z oznaczonych stosunków obligacyjnych. Najogólniej mówiąc, istotą zobowiązania gwarancyjnego banku-gwaranta jest zatem zobligowanie się banku wobec beneficjenta gwarancji do spełnienia na jego rzecz świadczenia w postaci oznaczonej sumy pieniężnej (gwarancyjnej) w razie wystąpienia tzw. wypadku gwarancyjnego, tj. określonej w zobowiązaniu gwarancyjnym postaci niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania wynikającego ze stosunku podstawowego lub pojawienia się innego zdarzenia wskazanego w oświadczeniu banku o udzieleniu gwarancji.

Zobowiązanie banku ma charakter pieniężny (art. 81 PrBank) i nieodszkodowawczy (inaczej – art. 391 k.c.). Gwarant odpowiada do wysokości sumy gwarancyjnej ustalonej w umowie gwarancji (w walucie polskiej lub obcej). Suma ta może być mniejsza niż rozmiar wierzytelności objętej gwarancją. W praktyce spotyka się klauzule modyfikujące zakres odpowiedzialności gwaranta.

Z reguły w umowie gwarancyjnej oznacza się też termin (okres) istnienia zobowiązania gwarancyjnego banku, skorelowany odpowiednio z terminem zapłaty wierzytelności objętej gwarancji. Termin gwarancji określa czas trwania zobowiązania gwarancyjnego (wyr. SA w W. (...) z 22.4.2009 r., VI ACa 1369/08, niepubl.). Żądanie zapłaty powinno być zgłoszone przez beneficjenta (a nie przez zlecającego) w takim okresie obowiązywania gwarancji (niekiedy – w pewnym czasie przed ukończeniem okresu skuteczności gwarancji). Żądanie zapłaty może być dokonane w odpowiednio oznaczonej postaci (art. 81 PrBank) i połączone z przedstawieniem bankowi-gwarantowi odpowiednich dokumentów potwierdzających pojawienie się warunków gwarancji („warunków zapłaty”).

Umowa gwarancyjna jest umową konsensualną, zobowiązującą jedynie gwaranta, losową, odpłatną. Prowizję gwarancyjną (uzależnioną od wysokości sumy gwarancyjnej i czasu trwania zobowiązania gwarancyjnego) płaci gwarantowi z reguły zlecający udzielenie gwarancji, a więc podmiot, wobec którego gwarant kieruje roszczenie kompensacyjne po wykonaniu zobowiązania gwarancyjnego.

Zobowiązanie gwarancyjne ma charakter samodzielny (niezależny) i nieakcesoryjny (por. np. uzasadnienie wyr. SN z 16.4.1996 r., II CRN 38/96, OSNC 1996, Nr 9, poz. 122, s. 50–53 oraz powołana tam judykatura; wyr. SN z 27.3.2013 r., I CSK 630/12, OSNC-ZD 2014, Nr A, poz. 14) w odniesieniu do zobowiązania podstawowego. Nie istnieje tu zatem więź prawna charakterystyczna dla poręczenia (art. 876 k.c.). Stąd jakiegokolwiek próby (nawet ostrożnej) analogii z przepisów o poręczeniu byłyby niedopuszczalne, nawet gdyby bank-gwarant był zobowiązany (co jest regułą) do wypłaty beneficjentowi sumy gwarancyjnej w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania podstawowego. Rozbudowywanie treści umów gwarancyjnych w obecnej praktyce nie stwarza jednak, jak się wydaje, potrzeby powoływania się na przepisy dotyczące poręczenia. Przyznanie jednak gwarantowi roszczenia subrogacyjnego (art. 16 OchrNabU, **art. 518 § 1 pkt 4** k.c.) prowadzi do wniosku, że sytuacja prawna poręczyciela i gwaranta po wykonaniu zobowiązania poręczenia i z gwarancji jest podobna.

Związek między zobowiązaniem gwaranta a wierzytelnością podstawową polega jedynie na tym, że to pierwsze zobowiązanie służy do umocnienia (zabezpieczenia) wierzytelności podstawowej (kreuje stan zabezpieczenia), nawet jeżeli określona w umowie suma gwarancyjna nie pokrywa się z rozmiarem zabezpieczonej wierzytelności.

Dla zaktualizowania się obowiązku świadczenia przez gwaranta niezbędne jest pojawienie się odpowiednich wymagań (przesłanek) takiej aktualizacji (verba legis: warunki zapłaty, art. 81 ust. 1 PrBank). W umowie gwarancyjnej mogą być one rozbudowane lub zminimalizowane, co wpływa na walor prawny udzielonego zabezpieczenia. Podstawowe wymagania aktualizacji obowiązku gwarancyjnego to pojawienie się tzw. wypadku gwarancyjnego (niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania podstawowego) oraz zgłoszenie przez beneficjenta wobec gwaranta określonego żądania o określonej treści, w oznaczonym czasie i w odpowiedni sposób. Beneficjent mógłby być ponadto zobligowany do przedstawienia określonych dowodów pojawienia się wypadku gwarancyjnego.

Umowa gwarancji może zatem formułować nie tylko odpowiednie wymagania co do formy i treści żądania zapłaty (funkcja korzystania z zabezpieczenia), lecz także wymagania zmierzające do wykazania istnienia i wysokości roszczenia objętego gwarancją (funkcja dowodowa lub uprawdopodobnienia żądania).

W wyroku SN z 20.9.2013 r., II CSK 670/12, OSNC 2014, Nr 5, poz. 53, wyjaśniono, że przedstawienie bankowi-gwarantowi w okresie gwarancji żądania zapłaty bez zachowania tych wymagań oznaczało w istocie niewykonanie postanowień umowy gwarancyjnej i uzasadniało odmowę wypłaty sumy gwarancyjnej. Takie dodatkowe postanowienia umowy gwarancji mogą służyć pewniejszemu wykazywaniu zdarzeń objętych gwarancją i identyfikowaniu podmiotu uprawnionego do wypłaty sumy gwarancyjnej, a przepis art. 81 PrBank nie ogranicza treści stosunku gwarancyjnego w tym zakresie.

Termin spełnienia świadczenia kreowany jest niezależnie od przyjętych w umowie gwarancji przesłanek (wymogów) aktualizacji obowiązku gwarancyjnego. Gwarant byłby zobowiązany zapłacić sumę gwarancyjną bezzwłocznie po złożeniu żądania przez beneficjenta (por. też uzasadnienie wyr. SN z 16.4.1996 r., II CRN 38/96, OSNC 1996, Nr 9, poz. 122, s. 50). Beneficjent mógłby też określić stosowny czas zapłaty po złożeniu żądania. Określenie terminu spełnienia świadczenia przez gwaranta pozwalałoby na oznaczenie ewentualnego początku stanu opóźnienia przez gwaranta (art. 481 k.c.).

Poza umorzeniem zobowiązania gwarancyjnego najistotniejszym skutkiem wykonania zobowiązania gwarancyjnego jest powstanie roszczeń kompensacyjnych gwaranta (tzw. regresu w szerokim znaczeniu), z reguły wobec zlecającego udzielenie gwarancji. Należy przyjąć, że nie wchodziła tu jednak w grę subrogacja legalna (art. 518 k.c.), przy czym analogia do sytuacji płaćącego poręczyciela (art. 518 § 1 k.c.) nie byłaby uzasadniona. W praktyce bankowej oraz w dotychczasowym orzecznictwie (por. np. wyr. SN z 25.11.2004 r., II CK 561/03, niepubl.; post. SN z 4.11.2004 r., V CK 199/04, L.; wyr. SN z 4.11.2004 r., V CK 200/04, L.) nie przyjmuje się konstrukcji subrogacji płaćącego gwaranta na podstawie art. 518 § 1 k.c. W literaturze polskiej wyrażano jednak odmienne zapatrywanie z różnym uzasadnieniem jurydycznym. W literaturze zgłaszane są propozycje wyposażenia gwaranta w sposób generalny w roszczenie na podstawie art. 518 k.c., podobnie jak poręczyciela.

Poza sporem jest w niniejszej sprawie, że strony procesu zawarły umowę kredytu, która zdefiniowana została w art. 69 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn. - Dz. U. z 2012 r. poz. 1376, z późn. zm.), zgodnie z którym przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Powód oprócz roszczeń, które ma z podstawowego stosunku kontraktowego- umowy kredytowej jest, również uprawniony do dochodzenia roszczeń z tytułu zapłaty gwarancji bankowej, bowiem nabył skutecznie na podstawie umowy cesji wierzytelność z tego tytułu od Banku (...) jako gwaranta spełniającego świadczenie. Umowa przelewu wierzytelności (art. 509 k.c.) została zawarta w dniu 2 marca 2016 roku. Pozwany został skutecznie zawiadomiony o przelewie wierzytelności.

Powód dochodzi w niniejszej zwrotu wypłaconej gwarancji, przy czym prawidłowość wyliczenia dochodzonej kwoty, a tym samym długu zaspokojonego za kredytobiorcę wynika z dokumentów prywatnych- warunków umowy, aneksów do umowy, wyciągu z ksiąg banku, zestawienia wszystkich operacji na rachunku bankowym. Ponadto, w §2 pkt 2 umowy przelewu wierzytelności dokonanej przez Bank (...) na rzecz powódki zastrzeżono, że „wraz z przelaną wierzytelnością na Bank (...) przechodzą prawa związane z tą wierzytelnością, w tym roszczenie o zapłatę odsetek naliczanych od dnia wypłaty kwoty z gwarancji w wysokości 4-krotności obowiązującej stopy kredytu lombardowego NBP, oraz poniesionych przez (...) kosztów, a także przysługujące (...) zabezpieczenia wierzytelności „– k.7v.

Mając na uwadze powyższe, Sąd utrzymał na podstawie art. 496 k.p.c. w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym.

Wskazać należy, że przedkładając umowę kredytu, aneks do umowy, umowę portfelową linii gwarancyjnej de minimis, umowę cesji, pisma powiadamiające pozwanego o zawartej umowie cesji oraz wzywające do zapłaty, jak również wyciąg z ksiąg bankowych powód wykazał legitymację czynną w przedmiotowej sprawie i zarzuty pozwanego w tym zakresie należy uznać za pozbawione podstaw prawnych, a podniesione jedynie na użytek tej sprawy.

O kosztach orzeczono zgodnie z treścią art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w myśl zasady odpowiedzialności za wynik procesu zasądzając z tego tytułu od pozwanego M. B. na rzecz powoda (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 14.417 zł. Na tę kwotę złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika powoda w osobie radcy prawnego P. W. ustalone w oparciu o § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r. poz. 1804 nie obejmującej nowelizacji rozporządzenia obowiązującej od 27 października 2016 roku) i wynoszące 14.400,00 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

ZARZĄDZENIE

1. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego.
2. Projekt uzasadnienia przygotowany przez asystenta- nie zaakceptowany przez sędziego. Uzasadnienie sporządzone przez sędziego.